

İstihdam Edilebilirlik Becerileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İstihdam Edilebilirlik Becerileri Ölçeği. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23978>

Özet

İstihdam Edilebilirlik Becerileri Ölçeği, 2001 yılında Figen Ünal tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin işgücü piyasasında başarı olmaları için gerekli olan temel istihdam edilebilirlik becerileri düzeylerini ampirik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, sadece bir ölçüm aracı sunmakla kalmayıp, aynı zamanda bu becerilerin bireylere kazandırılmasına yönelik kapsamlı bir eğitsel model önerisi geliştirmeyi de hedeflemiştir.

Ölçek, çalınma hayatının gerektirdiği bilişsel, sosyal ve teknik yeterlilikleri kapsayan çok boyutlu bir yapıya değerlendirilmek üzere tasarlanmıştır. Geliştirme süreci, standart psikometri ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, işgücü piyasasına yeni katılan gençlerin veya öğrencilerin mevcut beceri açıklarının tespit etmede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İstihdam, İstihdam Edilebilirlik, İstihdam Edilebilirlik Becerileri, Beceri, Eğitim Modeli, Ölçek Geliştirme, Kariyer Gelişimi, İşgücü Piyasası.

Yazarlar

Figen Ünal

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin iş yaşamında rekabet avantajı sağlamaları ve sürdürülebilir kariyer başarıları elde etmelerini destekleyen kritik yeterlilikleri nicel olarak belirlemektir. Bu araç, özellikle eğitim kurumlarının ve kariyer danışmanlık merkezlerinin, öğrencilerin veya danışanların hangi beceri alanlarında desteğe ihtiyaç duyduğunu saptaması için tasarlanmıştır.

Ölçek, aynı zamanda Figen Ünal'ın yüksek lisans tezinde önerilen eğitsel modelin etkinliğini değerlendirmek için bir ön test ve son test aracı olarak da işlev görmüştür. Bu bağlamda, ölçek geliştirme süreci, teorik istihdam edilebilirlik kavramının operasyonel bir tanımını sunmuştur.

Yapı

İstihdam Edilebilirlik Becerileri Ölçeği, bireyin iş arama, işe uyum sağlama ve işte kalma yeteneklerini etkileyen çok sayıda beceri alanını kapsayan karmaşık bir yapıya ölçmektedir. İstihdam edilebilirlik, genellikle sadece teknik bilgi (hard skills) ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda iletişim, takım çalışması, problem çözme ve öz yönetim gibi transfer edilebilir becerileri (soft skills) de içerir.

Ölçeğin alt boyutları (faktörleri) kesin olarak belirtilmese de, genel istihdam edilebilirlik literatürüne dayanarak, ölçeğin muhtemelen **Sosyal Beceriler** (iletişim ve işbirliği), **Bilişsel Beceriler** (problem çözme ve eleştirel düşünme) ve **Kişisel Yönetim Becerileri** (motivasyon, sorumluluk ve esneklik) gibi temel yapıları ölçtüğü varsayılmaktadır. Bu yapı, işveren beklentileri ile bireysel yeterlilikler arasındaki uyumu değerlendirmeyi hedefler.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktadır ("-"). Ancak, ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüş olması beklenir. Tipik olarak, bu çalışmalar şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, istihdam edilebilirlik yapısının ilgili tüm yönlerini temsil edip etmediğinin uzman görüşleri ile değerlendirilmesi.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin ölçmeyi amaçladığı teorik yapıyı gerçekten ölçtüğünü belirlemek için kullanılan istatistiksel yöntemler (örneğin, Faktör Analizi).

Ölçüt Geçerliliği (Criterion Validity): Ölçek skorları, istihdam başarıları veya iş performansları gibi diğer ölçütlerle ilişkisinin incelenmesi.

Bu geçerlik kanıtlarının detayları için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi bulunmamaktadır ("-"). Ölçek geliştirme sürecinin bir parçası olarak, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı sağlamak amacıyla güvenirlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. Yaygın olarak kullanılan güvenirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Maddeler arasındaki korelasyonun incelenmesi (genellikle Cronbach's Alpha katsayısı ile). Yüksek bir Alpha katsayısı, maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği (Test-Retest Reliability): Aynı denek grubuna farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlarının kararlılığının ölçülmesi.

İki Yarım Güvenirliği (Split-Half Reliability): Ölçeğin iki rastgele yarıya bölünerek bu yarılar arasındaki korelasyonun hesaplanması.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışmaları, ölçülen istihdam edilebilirlik yapısının temel boyutları ortaya çıkarmak için faktör analizi (genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA) uygulanması zorunludur.

Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzundan, teorik yap?y? en iyi temsil eden ve istatistiksel olarak anlaml? alt boyutlara ayr?lan nihai maddelerin belirlenmesini sa?lar. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? (örne?in, kaç faktörden olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi faktörlere yüklendi?ini) aç?klar ve ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekler.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün olarak geli?tirilm?, genellikle öz bildirim envanteri tipinde).

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikolojik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan, kat?l?mc?lar?n belirli bir ifadeye ne kadar kat?ld???n? veya ne kadar s?kl?kla sergiledi?ini belirten Likert tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? tahmin edilmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri veya i?gücü piyasas?na yeni kat?lan genç yeti?kinler.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (genellikle 18-30 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulmu?tur, bu nedenle örneklemin büyük olas?l?kla üniversite ö?rencilerinden olu?tu?u dü?ünölmektedir.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, kat?l?mc?n?n kendi beyan?na dayal? (self-report) anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Yüksek Lisans Tezi, Ölçek Geli?tirme, Yumu?ak Beceriler, i?gücü, ?stihdam Edilebilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: fiunal@anadolu.edu.tr (Anadolu Üniversitesi ile ili?kilendirilm?,tir).

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski?ehir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Figen Ünal'ın 2001 y?l?nda tamamlad??? akademik çal??man?n bir ürünüdür. Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? çapl? akademik kullan?m? için izinlerin do?rudan sorumlu yazar Figen

Ünal'dan veya ilgili kurum olan Anadolu Üniversitesi'nden alınması gerekmektedir.

Test Y?I?: 2001.

Ücret: Akademik tezler kapsamında geli?tirilen araçlar genellikle akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımlarda ücretsizdir, ancak kullanım koşulları için yazarla iletişime geçilmelidir.

Kaynaklar

Ünal, F. (2001). *?stihdam edilebilirlik becerileri ve bu becerilerin kazandırılmasına yönelik e?itsel bir model önerisi* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

?stihdam Edilebilirlik Becerileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, tezin tam metninde (Ünal, 2001) yer almaktadır ve araştırmacılar, ölçe?i uygulamadan önce orijinal teze erişerek maddelerin tamamını ve puanlama talimatlarını edinmelidir.